

Irgalmasság és igazságosság

Miért is kell erről a kérdéstről beszélnünk? Mert az utóbbi időben sokszor hallunk az Isten irgalmasságáról, de valahogy jellemzően nincs mellé téve, hogy nekünk mi a teendők ahhoz, hogy ez az isteni tulajdonság velünk kapcsolatban aktív legyen. A mi őszinte bűnbánatunk nélkül Isten nem tud irgalmat gyakorolni velünk szemben.

Irgalmasság

Isten irgalmassága végigvonul az Ó- és az Új szövetségen egyaránt. Az Ószövetségben található például Szodoma és Gomorra esete. Ábrahám alkudozott Istennel, hogy az igazakra való tekintettel kegyelmezzon meg a népnek, gyakoroljon irgalmasságot. Isten ezt válaszolta: *„Tíz miatt sem pusztítom el.”* (Ter 18,33) Fantasztikus mértékű irgalmasságról tanúskodik ez az eset, hiszen tíz igazra való tekintettel két városnak is megkegyelmezett volna az Isten. De sajnos bűnbánat hiányában a három-négy igazra való tekintettel nem menekülhetett meg a két város. Isten azonban az igazakat kimenekítette az elpusztítás előtt.

Az Újszövetségből vegyük például a házasságtörő asszony esetét. Odavitték Jézus elé. Meg akarták kövegni. Már készült a halálra, melyből mégis megmenekült Jézus szavai hatására. Végül Jézus azt mondta neki: *„Én sem ítélek el. Menj, de többé ne vétkezzél!”* (Jn 8, 3-10) Irgalmas volt hozzá, de a bűnbánat feltételeinek teljesítését megkövetelve!

Az irgalmasság Isten „készenléti állapota”, alap tulajdonsága. Egyértelműen bízhatunk benne! Egyben felmerül a kérdés, hogy elég-e csupán a bizalom?

Isten irgalmasságának gyakorlását vizsgálva vegyünk egy konkrét példát. Isten saját képére és hasonlatosságára teremtett minket, ezért szemléljük ezt a tulajdonságot egy családapa példáján, aki szívesen megbocsát, irgalmaz gyermekének. Mégis ennek feltételei vannak.

A gyermek tudja az alap szabályokat. Egy-egy hiba után, ha bocsánatot kér, a családapa boldogan megbocsát, és mindkettőjük örömeire megy tovább az élet.

Ha a gyermek többször illetve súlyosabban vét, akkor figyelmeztetni is kell, vagy közvetlenül vagy valakin keresztül. Ha ezt követően jön a bűnbánat megnyilvánulása, akkor bekövetkezik a megbocsátás, az irgalom gyakorlása, de a bűn elkövetése még egy kis büntetést is von maga után a nevelés célzatával.

Ha a figyelmeztetés nem hat, eljőhet egy pont, amikor már az igazságosság lép az irgalmasság helyébe. Ilyen esettel találkozunk például Márk evangéliumában:

„Egy ember szőlőt ültetett... majd bérbe adta szőlőműveseknek (megegyeztek a szabályokban). Amikor eljött az ideje, elküldte szolgáját... egy másik szolgát küldött... még több más szolgát küldött... utoljára fiát küldte el... Nekiestek hát, megölték és kidobták a szőlőből... Mit tesz majd a szőlő ura? Eljön, megöli a szőlőműveseket, és másoknak adja ki a szőlőt.” (Mk 12,1-9).

Erről olvashatunk az Ószövetségben is: *„Nemcsak a nép, hanem a papok összes elöljárói is sok-sok hűtlenséget követtek el, utánozva a nemzetek valamennyi iszonyatos dolgát. Megszentségtelenítették az Úr templomát... Az Úr, atyáik Istene jókor és ismételten küldte hozzájuk figyelmeztetéseit... de ők kigúnyolták az Isten követeit, megvetették üzeneteit, és kinevették prófétáit. Végül az Úr haragja visszavonhatatlanul népére zúdult. Felvonultatta ellenük a kaldeusok királyát, szentélyük falai között karddal megölette ifjaikat... A templomot felgyújtották, Jeruzsálem falait lerombolták, összes palotáit és minden drágaságát elhamvasztották és teljesen elpusztították.”* (2Krón 36,14-19).

Ezek az említett példák úgy tűnnek, mintha ellent mondanának a szeretet parancsának, mégis a családapa példáján keresztül is láthatjuk, hogy nincs ellentmondás, csak Isten másként gondolkodik.

Isten nem változik! Ő ugyanaz tegnap ma és holnap. Ma is ugyanaz! Jelenleg a napi szentmise áldozat bemutatása a templomokban és az engesztelés még várakoztatja Istent abban, hogy az itt olvasottakhoz hasonló megnyilvánulása legyen.

Az irgalmassággal kapcsolatban tehát a lényeg, hogy először mindig nekünk kell lépni! Nekünk kell a bűnbánatot megcselekedni, minél inkább szívből megbánni vétkeinket, akkor egyértelműen számíthatunk Isten irgalmasságának megnyilvánulására felénk.

Igazságosság

Isten igazságos bíró, de sokkal keményebb az ő igazsága, mint az ember igazsága. Az ember jellemzően vagy irgalmasságot is vagy túlkapást is visz az igazságszolgáltatásába.

Máté evangéliumában olvashatjuk: *„A mennyek országa hasonlít a királyhoz, aki menyegzőt rendezett a fiának. Elküldte szolgálait, hogy szóljanak a meghívottaknak, jöjjenek a menyegzőre! Azok nem akartak jönni. Erre más szolgálakat küldött... Azok nem törődtek vele, ill. a szolgálaknak estek... A király ennek hallatára elküldte csapatait, a gyilkosokat felkoncoltatta, városaikat pedig fölégette... Menjetek, s akit csak találtok, hívjátok meg a menyegzőre... jókat, gonoszokat egyaránt... egy ember nem volt menyegzőre öltözve... Megparancsolta: Kötözzétek meg kezét-lábát, s dobjátok ki a külső sötétségre.”* (Mt 22,1-14)

Nagyon kemény intézkedés. A néhány gyilkosra tekintettel azok városait is felégette. Ábrahám esetén tíz igaz miatt két városnak is megkegyelmezett volna... Érdekes így is belegondolni ebbe a történetbe. A történet végén pedig egy lelki fel nem készülttel szemben igen kemény ítélezést olvashatunk az Evangéliumban.

Egyes mai üzenetekben olvashatunk ilyeneket, hogy ha nem térünk meg, Isten haraggal lesújt – nincs új benne!

A ma embere sokmindent szeret kritizálni. Például a (teológiai) művelt ember alapvetően szeret az üzenetekhez, az új hírekhez hozzáállni, hogy ami kényelmetlen azt nem hallja meg. Az ószövetségi időkben is ez volt – ismételni akarjuk?

Sokan mondogatják, hogy Jézus második eljövetele úgyis sokára lesz, ráérünk akkor majd összekapni magunkat. Egyrészt Jézus azt mondta, hogy bármelyik nap lehet velünk akármi, erre kell készen állnunk. Másrészt felmerül bennem a kérdés, hogy aki azt állítja, hogy Jézus második eljövetel még soká lesz, lehet, hogy ő többet tud, tudja azt, hogy most, a közeljövőben nem lesz. Tudtommal senki sem tudja az órát...

A világban most óriási lázadás van Isten ellen. Isten meddig tűrje a lázadást? Nem tudjuk az órát, mikor lesz az a bizonyos „elég”...

Visszatérve a családapa esetére, van még egy harmadik variáció, amikor a folyamatosan lázadó, figyelmeztetésre nem hallgató gyermekkel találkozunk. Mit tegyen? Szétbomlasztja az egész család rendezettségét! Eljön egy pont, amikor elzavarja a gyermeket, hagyja, hogy ártsanak neki a külső „sötétségben”.

Sokan mondják, hogy Isten nem engedi a szörnyűségeket! Isten megengedte, hogy egyszülött Fiát keresztre feszítsék! Lehet ennél nagyobb szörnyűséget megengednie? A harmadik világháborút miért ne engedné meg – ha annyira akarjuk egymást megölni...

Le kell szögeznünk mindezek ismeretében, hogy Isten jobban szereti irgalmasságát gyakorolni, mint igazságosságát. Mind a két tulajdonsága fontos, erre hívja fel Máté evangéliumában a figyelmet: *„Jaj nektek, írástudók és farizeusok, ti képmutatók! Mentából, kaporból és köményből tizedet adtok, közben ami fontosabb a törvényben, az igazságosságot, az irgalmat és a hűséget elhanyagoljátok. Ezt meg kell tenni, azt nem szabad elhagyni.”* (Mt 23,23) Tehát a tized fontos, de van még fontosabb – igazságosság és irgalmasság (meg a hűség).

Péter apostol levelében szépen körüljárja Isten igazságosságát és irgalmasságát.

„Mert Isten az angyaloknak sem kegyelmezett, amikor vétkeztek, hanem az alvilág sötét mélyébe taszította őket, hogy maradjanak őrizetben az ítéletre, és a régi világnak sem kegyelmezett, hanem csak Noét, az igazság hírnökét mentette meg nyolcadmagával, amikor az istentelen világra rázúdította a vízözönt, vagy amikor Szodoma és Gomorra városát elhamvasztotta, és végpusztulással büntette, hogy példát adjon a későbbi korok bűnöseinek. Ugyanakkor megmentette az igaz Lótót, aki ezeknek a gonoszoknak kicsapongó életmódja miatt annyira szenvedett. Az igaznak ugyanis, aki köztük élt, napról napra látnia és hallania kellett a törvénysértő tetteket, s ez vallásos lelkének nagy gyötrelmet okozott. Ért hozzá az Úr, hogy az Isten szerint élőket kiragadjon a kísértésből, a gonoszok büntetésével pedig várjon az ítélet napjáig” (2Pét 2,4-9)

Amikor Lázár Ábrahám kebelén pihent, a pokolból felkiáltott hozzá a gazdag ember. És ekkor hangzik el Jézus szájáról, hogy a pokol és a mennyország között mély szakadék van, hogy nehogy segíteni tudjanak a mennyországban levők a pokolban szenvedőkön (v.ö. Lk 16,26).

Tudjuk, hogy a gazdag, még a maradékból sem adott embertársának – nem találkozhatott Isten irgalmasságával. Lázár, a szenvedő szegény ember azonban Isten irgalmasságával találkozott. Földi életünkben szabad akaratlanul cselekszünk úgy, amint a legjobbnak gondoljuk (hit – hitetlenség, vágyak, ösztönök – lemondások, önzés – alázat). Vigyáznunk kell, mert evilági életünk alapján leszünk megítélve, e szerint találkozhatunk vagy az irgalmassággal, vagy az igazságossággal. Az irgalmasságban nagyon bízó gazdag ember (aki az Isten parancsait rendszeresen figyelmen kívül hagyta) nem az irgalmassággal találkozott! Vigyázzuk vele, mert a vak bizalom az irgalmasságban könnyen eredményezi, hogy benne maradunk a bűneinkben, és végül csak az igazságossággal találkozhatunk! A bűnbánat, mint alap-mentalitás fenntartása és megélése nagyon fontos! Persze ehhez alap-feltétel, hogy a bűneinket nevének nevezzük, észrevegyük – ebben tudunk egymásnak segíteni, szeretettel.

Honnan tudjuk, hogy mikor lesz az „elég”?

Azokban a napokban, amikor a gyötrelmek véget érnek, a Nap elsötétedik, a Hold nem ad világosságot, a csillagok lehullanak az égről, és a mindenséget összetartó erők megrendülnek. Akkor majd meglátjátok az Emberfiát, amint eljön a felhőkön, hatalommal és dicsőséggel. Szétküldi angyalait, és összegyűjti választottait a szélrózsa minden irányából, a föld szélétől az ég határáig. Vegyetek példát a fügefáról. Amikor hajtása már zsendül és levelet hajt, tudjátok, hogy közel van a nyár. Így ti is, mihelyt látjátok, hogy ezek mind bekövetkeznek, tudjátok meg, hogy közel van, már az ajtóban. (Mk 13,24-31)

Jelek lesznek a Napban, a Holdban és a csillagokban, a földön pedig kétségbeesett rettegés a népek között a tenger zúgása és a hullámok háborgása miatt. Az emberek meghalnak a rémülettől, és a világra zúduló szörnyűségek várásától. Az egek erői megrendülnek. Akkor majd meglátják az Emberfiát, amint eljön a felhőben, nagy hatalommal és dicsőséggel. Amikor ez teljesedésbe kezd menni, nézzetek fel, és emeljétek föl fejetekeket, mert elérkezett megváltásotok ideje.” Ezután mondott nekik egy hasonlatot: „Gondoljatok a fügefára és a többi fára. Amikor már kihajtanak, tudjátok, hogy nemsokára itt a nyár. Így ti is, mihelyt látjátok, hogy ezek mind bekövetkeznek, tudjátok, hogy közel van az Isten országa. Bizony mondom nektek, nem múlik el ez a nemzedék, míg mindezek be nem következnek. Ég és föld elmúlnak, de az én igéim nem múlnak el. Vigyázzatok, nehogy elnehezdedjék szívetek a mámorban, a tobzódásban, meg az élet gondjaiban, és készületlenül érjen benneteket az a nap, mert mint a tör, úgy fog lecsapni a föld színének minden lakójára. Virrasszatok hát és imádkozzatok szüntelenül, hogy megmeneküljétek attól, ami majd bekövetkezik és megállhatatok az Emberfiának színe előtt.” (Lk 21,25-36)

Amikor a nép köréje sereglett, Jézus elkezdett beszélni: „Ez a nemzedék gonosz nemzedék. Jelt kíván, de nem kap más jelet, mint Jónás próféta jelét. Mert ahogy Jónás jel volt a niniveieknek, úgy lesz jel az Emberfia is e nemzedéknek. (Lk 11,29-30)

A hitetlen nemzedék jeleket követelt, extra jeleket. Tudjuk, hogy ez csupán kifogás volt – ma is az... Isten küld prófétákat, küld jeleket minden nehéz helyzetben, minden alkalmas időben. Ezeket nekünk észre kell vennünk, meg kell vizsgálnunk, hogy igazak-e vagy hamisak. Ezek idejét és mértékét ő dönti el! Ne akarjuk mi megmondani, hogy mikor küldhet és mikor nem! Ha elzárkózunk a jelektől, prófétáktól, az is sátáni kísértés...

Időben élünk, ezért a próféták is egyszer befejezik tevékenységüket! A jeleknek is egyszer vége van! Nem szabad túl sokáig gondolkodni, hogy mérlegeljem-e a környezetemben levő zajló dolgokat, eseményeket.

Tehát a lényeg: **a Szentírás, a próféciák és a jelek!**

Jónás hirdetni kezdte: „Még negyven nap, és Ninive elpusztul!” Ninive lakói hittek az Istennek. Böjtöt hirdettek, nagyok és kicsik egyaránt zsákruhát öltöttek... Kihirdették, hogy mindenki hagyja el gonosz útjait és a rosszat, amit a keze végbevitt... Amikor Isten látta, hogy letérnek gonosz útjaikról, megkegyelmezett nekik. (Jón 3,4-10)

A szövegből kiderül, hogy minden tévelygésük mellett ismerték Isten szavát, csak nem éltek a szerint. Elhitették magukkal, hogy nem kell annyira komolyan venni Isten kéréseit, parancsait. És a mai világban mit tapasztalunk?...

Jönnek, vannak üzenetek, próféciák. Vizsgáljuk-e azokat, vagy eleve elvetjük őket? Vigyázzunk, mert jön egy pont, amikor már egyéb jeleket nem biztos, hogy kapunk – ahogy Lukács evangéliumában láthattuk. Egy pont után nem kapunk más jelet...

Ha valósnak ítéelhetőek a jelek, a próféciák, akkor miért nem leszünk mi is niniveiek?

Az engesztelés, ima és böjt nehéz és kellemetlenségekkel jár. De tekintsünk a nagy példaképeinkre. Jézus és a Szűzanya folyamatos alázatos szolgálatban élt, önkéntesen vállalták a lemondásokat, szenvedéseik példák számunkra! Ezek nélkül kényelmesebb, de a kényelem általában a pokolba visz, a pokolba sodródunk vele! Cselekedjünk!

Vigyázzunk, a pokol felé vezető út jószándékkal van kikövezve! – ahogy a közmondásból ismerjük. A jószándék kevés! Több kell!

Azt mondják néhányan, hogy a sok ijesztgetés nagyon nyomasztó, lehúzza a lelket... „Még negyven nap és Ninive elpusztul!” Ez nem volt elég ijesztő a niniveieknek? Mégis cselekedtek, nem az ijesztgetést kritizálták...

A mai nyugati, fejlett világ nagyon sátáni, vezetőik egyre inkább sátáni mélységekbe hajtják a népeket. Ha ezt ijesztgetésnek vesszük, akkor homokba dugjuk a fejünket. Azaz gondolkodásra és cselekvésre képtelenek leszünk a bedugott fejünkkel. Ha pedig elfogadjuk, hogy a fejlett nyugati világ sátáni irányítás alatt áll, akkor ez arra kell, hogy indítson minket, hogy engeszteljünk. Imádkozzunk és böjtöljünk, szenvedéseinket ajánljuk fel valakiért, valamiért. Cselekedjünk, amíg nem késő! Mert több jelet nem biztos, hogy kapunk...

Jánossy Gábor

(Az Engesztelők IV. Országos Találkozásán elhangzott előadás,
Vác, 2015. 05.30.)

(Tengernek Csillaga XX/4.)